Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STV103
VT06
Handledare: Magnus Jerneck

WHAT'S LAW GOT TO DO WITH IT?

EG-domstolens (o)beroende utifrån ett principal-agent perspektiv

Mattias Håkansson

Abstract

The purposes of this thesis is study the European Court of Justice from a non legal perspective and investigate the courts possibility to advance its own preferred goals rather that of the member states in cases of non-compliance. Drawing on general principal-agent theory I construct a model from which I derive certain hypothesis mainly about under what circumstances we should expect the Court to be more sensitive to member states preferences and under what circumstances we should expect the Court to be less sensitive. These hypotheses are then tested empirically against all cases of non-compliance initiated by the European Commission against member states between 1953-2000. The results from the study are rather positive. The most important result is that when the threat of sanctions against the Court increases so does the Courts sensitiveness to member states preferences and when it decreases so does the Courts sensitiveness.

Keywords: EG-domstolen, oberoende, principal-agent teori, fördragsbrott.

Antal tecken: 60071 (med blanksteg).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRTECKNING ÖVER DIAGRAM OCH TABELLER 4

KAPITEL 1. BAKGRUND

1.1 PROBLEM OCH SYFTE 6
1.2 TEORI 7
1.3 METOD OCH MATERIAL 7
1.4 DISPOSITION 8
1.5 BAKGRUNDSINFORMATION 9

1.5.1 EG-DOMSTOLEN 9
1.5.2 TALAN OM FÖRDRAGSBROTT 9

KAPITEL 2. EG-DOMSTOLEN: MEDLEMSSTATERNAS AGENT

2.1 DELEGERING AV FUNKTIONER 12
2.2 PREFERENSER 13
2.3 DISTRIBUTIONEN AV INFORMATION 15
2.4 MEDLEMSSTATERNAS KONTROLLMEKANISMER 16
2.5 HYPOTESER 18

2.5.1 HYPOTES (1) 19
2.5.2 HYPOTES (2-3) 19

2.6 OPERATIONALISERINGAR 20

2.6.1 PREFERENSER 20
2.6.2 TROVÄRDIGA RESPEKTIVE ICKE TROVÄRDIGA SANKTIONSHOT 21
2.6.3 VALIDITET OCH RELIABILITET 21

KAPITEL 3. ANALYS MED HYPOTESPRÖVNING

3.1 ALLMÄNT 24
3.2 HYPOTESPRÖVNING (1) 27
3.3 HYPOTESPRÖVNING (2-3) 30

KAPITEL 4. SLUTKOMMENTAR

4.1 ALLMÄNT 34

KÄLLFÖRTECKNING 36

BILAGA 1 38

FÖRTECKNING ÖVER DIAGRAM OCH TABELLER

TABELL 1. MEDLEMSSTATER OCH UTFALL.
FIGUR 1. ÄRENDETS GÅNG.
DIAGRAM 1. BEHANDLING. PROCENT/BEHANDLING
DIAGRAM 2. FÖRÄNDRINGAR UNDER TIDSPERIODEN
DIAGRAM 3. TYP AV ÖVERTRÄDELSE. PROCENT/BROTT
DIAGRAM 4. POLICYOMRÅDEN. PROCENT/SEKTOR
DIAGRAM 5. MÅL PER MEDLEMSSTAT. ANTAL/MEDLEMSSTAT
DIAGRAM 6. RESULTAT. PROCENT/DOM.
DIAGRAM 7. RESULTAT GRAFISKT. PROCENT/DOM.
DIAGRAM 8. GRUPPERING STORMAKTER OCH ÖVRIGA.
DIAGRAM 9. GRUPPERING EU52 OCH ÖVRIGA.
DIAGRAM 10. MEDLEMSSTATER MED RESPEKTIVE UTAN STÖD.
DIAGRAM 11. STÖD UTIFRÅN ANTAL.
DIAGRAM 12. STÖD UTIFRÅN RÖSTER.

KAPITEL I

- BAKGRUND -

1.1 PROBLEM OCH SYFTE

The limits on court power in government are not set by either constitutional theory or discernible law, but rather by the tolerance of the countervailing powers"[1]

Hur oberoende är egentligen EG-domstolen vid fullgörandet av sin kontrollfunktion inom EG?[2] Bryr den sig om huruvida en majoritet av medlemsstaterna aktivt signalerar om att de föredrar en viss utgång i ett mål eller inte? Agerar den med skygglappar för ögonen eller sneglar den åt både vänster och höger för att sondera terrängen? Syftet med förevarande uppsats är att undersöka dessa frågor utifrån ett principal-agent perspektiv.

Huvudtiteln på förevarande arbete torde rimligtvis uppfattas som oerhört provocerande utifrån ett juridiskt perspektiv. Titeln är dock vald för att *markera* att författaren valt att tillämpa ett något annorlunda beskaffat perspektiv vid studiet av EG-domstolens beslutsfattande. Istället för att använda ett traditionellt legalistiskt perspektiv anlägger författaren ett principal-agent perspektiv på EG-domstolen där medlemsstaterna betraktas som multipla principaler och EG-domstolen som en agent som fått vissa funktioner delegerade till sig. Genom att applicera ett sådant perspektiv utgår författaren från, i likhet med vad som sedan länge är brukligt inom amerikansk statsvetenskap, att de högsta rättsinstanserna är taktiska, dvs. i förevarande fall att EG-domstolen är en *strategisk aktör* och därmed inte enbart med skygglappar för ögonen arbetar utifrån sina egna preferenser. Detta angreppssätt har t.ex. anlitats för att analysera amerikanska Högsta Domstolens beslutsfattande och nyligen även EG-domstolen.[3]

Den P-A modell som konstrueras utifrån generell P-A teori bygger på vissa kvalificerade antaganden om preferenser, informationsfördelning och övervaknings- och sanktionsmekanismer som måste underbyggas. Visst utrymme av uppsatsen kommer därför också att användas för att motivera trovärdiga antaganden. Kvalificerade antaganden om hur modellens byggstenar förhåller sig generar därefter deduktivt olika hypoteser om EG-domstolens beslutsfattande och dess möjlighet att agera självständigt i synnerhet. Tanken är härvid givetvis att modellen vinner i vederhäftighet om hypoteserna som genererats utifrån modellen inte kan falsifieras vid en kontroll mot den empiriska verkligheten. En central fråga i arbetet är givetvis hur hypoteserna bör operationaliseras och med det frågor om validitet och reliabilitet varför detta kommer att behandlas utförligt i anslutning till hypotesgenereringen.

---

[1] USA: s utrikesminister under Kennedy- och Johnsonadministrationerna Dean Rusk citerad av Rasmussen, s. 17.
[2] Jag använder termen EG eftersom domstolens kompetens till övervägande del ligger inom den första pelaren.
[3] Se angående EG-domstolen t.ex. Garrett, Schultz och Kelemen "The European Court of Justice, National Governments and Legal Integration". Garrett " The Politics of Legal Integration in the European Union". Se angående USA: s högsta federala domstol exempelvis Segal "Separation of Power Games in the Positive Theory of Congress and Courts". Se även Spiller och Gely "Congressional control or Judicial Independece: The Determinants of U.S. Supreme Court Labor-relations Decisions, 1949-1988".

1.2 TEORI

”The relationship of agency is one of the oldest and commonest modes of social interaction. We will say that an agency relationship has arisen between two (or more) parties when one, designated as the agent, acts for, on behalf of, or as representative for the other, designated the principal, in a particular domain of decision problems”.[4]

Citatet ovan kommer från den amerikanske ekonomen Stephen Ross som var en av de första att applicera principal-agent modellen och som citatet indikerar är modellens konstituerande element tämligen enkla. Principalen, huvudmannen, delegerar vissa funktioner till agenten, mellanmannen, varvid en kontraktsrelation eller ett fullmaktsförhållande kan sägas uppstå mellan de båda kontrahenterna. Utgångspunkten härvid är att principalen inledningsvis alltid står inför ett val mellan att bibehålla kontrollen över funktionerna genom att utföra dem på egen hand eller att medelst delegation anförtro en agent uppgiften att sköta dem.[5] Bevekelsegrunden för principalens delegation av funktioner till agenten har sin grund i rationella överväganden om förväntade kostnader och förtjänster med ett sådant förfarande jämfört med att inte delegera.[6] När delegering således sker förklaras detta utifrån att principalen följaktligen bedömt de förväntade konsekvenserna av delegeringen som förmånliga relativt konkurrerande alternativ.

Problem kan hursomhelst uppstå i principal-agent förhållandet. Vad händer om agenten inte agerar lojalt gentemot principalen genom att vid fullgörandet av sina tilldelade funktioner tillvarata intressen som helt eller delvis inte sammanfaller med principalens? Problemet med agentens avvikande beteende är centralt inom P-A teorin och förklaras härvid som en funktion av dels asymmetrisk information och dels divergerande preferenser. Divergerande preferenser ger agenten *motiv* för att avvika medan det informationsasymmetriska förhållandet mellan principalen och agenten skapar *möjligheten*.[7] När motiv och möjlighet sammanfaller ökar risken för avvikande beteende.[8]

Principalen står emellertid inte handfallen inför detta problem. Väl medveten om den överhängande risken med avvikande beteende kan principalen utarbeta kontrollmekanismer som minimerar risken för avvikande beteende hos agenten. Kontrollmekanismer är emellertid förbundna med kostnader och för principalen gäller det att hitta en optimal lösning mellan kostnaderna för kontrollmekanismer och förtjänsterna av desamma.

1. 3 MATERIAL OCH METOD

För att pröva de hypoteser som P-A modellen genererar har jag samlat in information om samtliga rättsfall om fördragsbrott som anhängiggjorts vid EG-

---

[4] Ross, s. 134.
[5] Tallberg (2002), s. 25. Man brukar prata om att sköta vissa funktioner ”in house” eller genom ”outsourcing”.
[6] Tallberg (2002), s. 25.
[7] Tallberg (1999), s. 56.
[8] Tallberg (1999), s. 57.

domstolen av kommissionen under åren 1953-2000. Informationen har införskaffats dels genom EG-domstolens egen databas på domstolens hemsida och dels genom EG-domstolens rättsfallssamling som finns tillgänglig på vissa bibliotek.[9] Detta arbete har i princip tagit sju veckor av heltidsarbete i anspråk och resultatet är cirka 1700 rättsfall eller analysenheter. Gränsen är satt vid år 2000 av det skälet att rättsfall efter år 2000 ofta är listade som *pending*, dvs. de är inte avgjorda än.

För varje rättsfall har jag kodat 17 variabler i ett kodblad i enlighet med en för syftet upprättad kodbok. Kodboken innehåller information om vilka variabler som kodats, vilka olika värden som de olika variablerna kan inta samt hur avgränsningar mellan de olika värdena skall göras när kodningen sker. För detaljerad information om hur kodningsarbetet bedrivits har jag bifogat kodboken som bilaga 1 till uppsatsen.

Efter att samtliga analysenheter kodats har jag därefter med Leif Johanssons ovärderliga hjälp haft möjlighet att konvertera informationen till statistikprogrammet SPSS. Dataprogrammet SPSS har här varit oerhört värdefullt enär materialet som skall behandlas är så oerhört omfattande. Genom dataprogrammet har jag kunnat använda ett antal statistiska analysmetoder för att åstadkomma sammanfattande beskrivningar av materialet. De statistiska analysmetoder som härvid anlitats för att pröva de genererade hypoteserna är varierande. De statistiska analysmetoder jag framförallt använt mig av för att bearbeta materialet är korstabeller, frekvenstabeller, olika grafiska hjälpmedel samt x^2-metoden.[10]

1.4 DISPOSITION

Jag har valt att disponera uppsatsens utrymme på följande sätt. I kapitel två (2) redogör jag för den principal-agent modell som sedermera kommer att generera särskilda hypoteser om domstolens möjlighet att agera oberoende av sina principaler vid fullgörandet av sin kontrollfunktion. De flesta avsnitten i kapitlet kommer att användas för att redogöra för modellens olika byggstenar och underbygga de antaganden som görs i anslutning till dessa. Kapitlets två sista avsnitt kommer emellertid att användas för att redogöra för de hypoteser som genererats och de operationaliseringar som har varit nödvändiga att företa för att kunna pröva de hypoteser som sålunda genererats. I avsnittet om hypoteser ämnar jag föra en diskussion om hur hypoteserna deduktivt kan härledas ur modellen. I avsnittet om operationaliseringar ämnar jag att för en diskussion om de avvägningar som jag stått inför samt hur jag funderat kring att uppnå god validitet och reliabilitet. I kapitel tre (3) går uppsatsen in i sitt analysskede och här redogör jag för det resultat som jag medelst statistiska metoder fått fram angående de genererade hypoteserna. Slutligen rundar jag av arbetet i kapitel fyra (4) med att

---

[9] www.curia.eu.int (EG-domstolens hemsida).
[10] För information om x^2-metoden, se Körner & Wahlgren, s. 225 samt Esaiasson, s. 394.

sammanfatta uppsatsens resultat varvid jag även infogar mina egna slutkommentarer.

1.5 BAKGRUNDSINFORMATION

Eftersom några för uppsatsen centrala samhälleliga företeelser kan verka tekniska och svårbegripliga har jag valt att lägga till ett särskilt avsnitt med information. Förhoppningen är att läsaren med hjälp av denna ”bakgrundsinformation” skall ha lättare att tillägna sig uppsatsen i sin helhet.

1.5.1 EG-DOMSTOLEN

EG-domstolen, officiellt benämnd Europeiska gemenskapernas domstol, utgör gemenskapens dömande organ och inrättades 1952 genom Parisfördraget[11]. Domstolen, som har sitt säte i Luxemburg, består av tre rättsinstanser: domstolen, förstainstansrätten och personaldomstolen (i förevarande arbete är det endast själva domstolen som är föremål för analys). EG-domstolen består i nuläget av 25 domare, en från varje medlemsland. Vid domstolen finns även 8 generaladvokater, som har till uppgift att avge yttranden om de ärenden som handläggs. Som namnet indikerar har EG-domstolen inte givits befogenhet inom samtliga samarbetsområden. Det är främst inom den första pelaren[12] som domstolen har befogenhet att döma i tvister och tolka EG-rätten. Det mellanstatliga samarbetet inom utrikes- och säkerhetspolitiken i andra pelaren och det polisiära och straffrättsliga samarbetet i den reformerade tredje pelaren faller generellt utanför domstolens befogenheter. Trots att domstolen ska säkerställa att de gemensamma reglerna följs kan den inte agera på eget initiativ. Det krävs att någon klagar hos domstolen "väcker talan" eller begär ett utlåtande för att den ska kunna börja arbeta med ett ärende. De vanligaste måltyperna som härvid kan bli aktuella är efter storleksordning: mål om förhandsavgöranden[13], mål om fördragsbrott[14] och mål om ogiltigförklaring[15].

1.5.2 TALAN OM FÖRDRAGSBROTT

En talan om fördragsbrott[16] initieras antingen av kommissionen eller av en medlemsstat och riktar sig *alltid* mot en medlemsstat. De fall som jag har kodat är endast de där kommissionen har initierat talan, men detta är de i särklass

---

[11] EG-domstolen inrättades i egentlig mening inte förrän Romfördraget signerades 1958. Parisfördraget inrättade i formell mening endast EKSG-domstolen.
[12] Med den första pelaren avses den s.k. EG-pelaren. Hit hör frågor som har att göra med den inre marknaden och de fyra friheterna, dvs. fri rörlighet över gränserna för varor, tjänster, personer och kapital. EG-samarbetet omfattar även bl.a. jordbruks-, miljö-, konkurrens- och handelspolitik.
[13] Se artikel 234 RF och not x.
[14] Se artikel 226 RF och 1.5.2.
[15] Se artikel 230 RF. Här avses mål som går ut på att en lag som antagits av gemenskapen är ogiltig av någon anledning.
[16] Se artikel 226 RF.

vanligaste fallen. En fördragsbrottstalan har som syfte att få EG-domstolen att fastställa att en medlemsstat har underlåtit att fullgöra sina förpliktelser enligt gemenskapsrätten. Det kan här t.ex. vara fråga om att medlemsstaten inte implementerat ett direktiv eller att en nationell lag strider mot EG-rätten. EG-domstolen har härvid möjlighet att endera fastställa att medlemsstaten har begått fördragsbrott, att delvis fastställa att fördragsbrott inte föreligger eller att något fördragsbrott inte föreligger överhuvudtaget. Innan talan väcks vid domstolen skall kommissionen emellertid inleda ett förfarande, som består i att medlemsstaten ges tillfälle att bemöta de anmärkningar som riktas mot den. Om förfarandet inte medför att medlemsstaten upphör med påstådda fördragsbrottet, kan talan om att gemenskapsrätten har åsidosatts väckas vid domstolen. Figur 1 visar ärendets gång i fall av misstänkt överträdelse av gemenskapsrätten.

Figur 1. Ärendets gång.

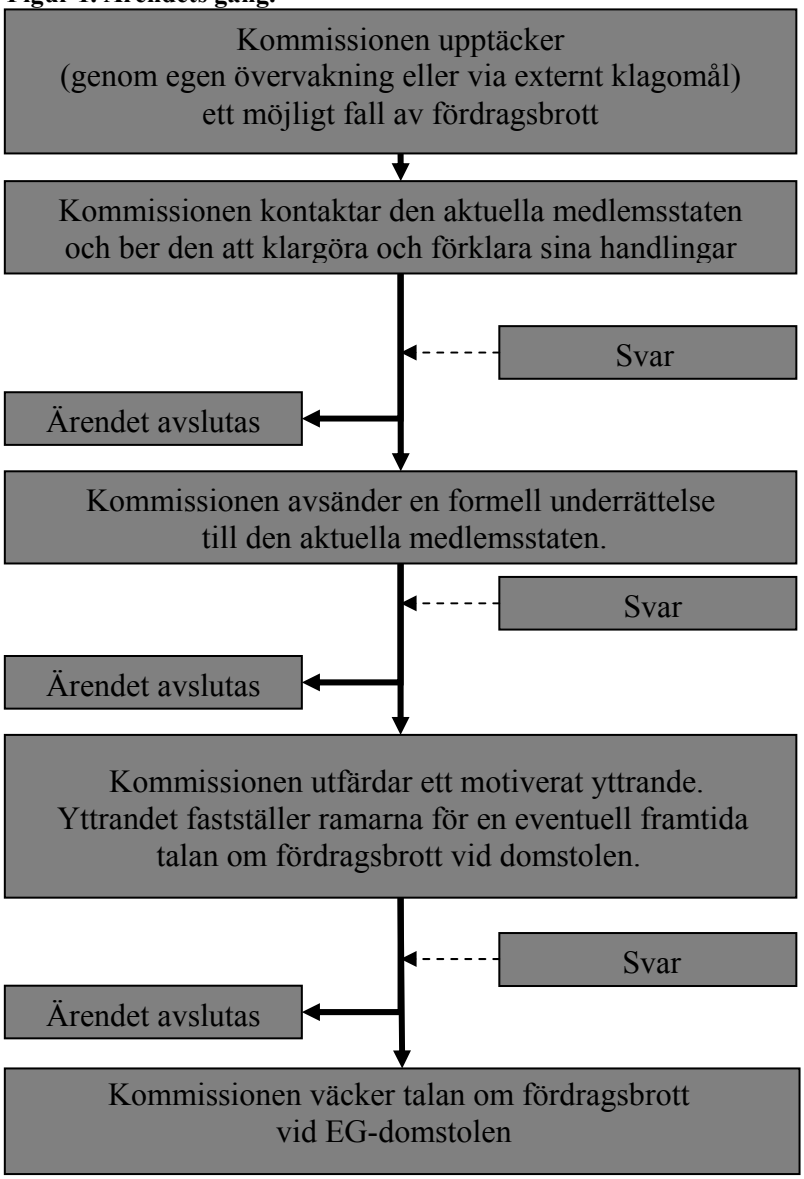

KAPITEL II

- EG-DOMSTOLEN: MEDLEMSSTATERNAS AGENT -

2.1 DELEGERING AV FUNKTIONER

Med en allmän beskrivning av principal-agent modellen färskt i minnet ska vi nu förflytta modellen från det mera generella planet till en europeisk kontext och betänka hur vi kan beskriva förhållandet mellan medlemsstaterna och de europeiska institutionerna. I enlighet med generell P-A teori skulle vi härvid kunna betrakta medlemsstaterna som multipla principaler och EU: s institutioner som dess multipla agenter, samtliga med olika funktionella mandat som anförtrotts dem genom initial delegering från medlemsstaterna. Vi behöver härvid inte fundera länge för att inse att agenterna anförtrotts olika funktioner av principalerna. Statsvetaren Mark Pollack har härlett tre kategorier av funktioner som genom delegering brukar anförtros institutionella agenter att fullgöra.[17]

Den första av dessa funktioner kan betecknas som en *kontrollfunktion*. Den institutionella agenten ges därmed befogenhet att fungera som en övervakare och har delegerats befogenhet att ha tillsyn över att gemensamt beslutade regelverk efterlevs. Efterlevnad av gemensamt antagna regelverk är i grund och botten ett kollektivt handlingsproblem. Genom att agenten fungerar som övervakare skapas incitament för samtliga principaler att följa antagna regler enär information om icke-konformitet delges övriga principaler genom agentens övervakning.[18]

Den andra funktionen kan beskrivas som en *utfyllnadsfunktion*. Inom den här kategorin ryms dels uppgiften att fylla ut ingångna kontrakt i händelse av oförutsedda brister och dels uppgiften precisera ingångna kontrakt genom att konkretisera innehållet medelst egna detaljbeslut. Kontrakt mellan två kontrahenter är som bekant inte sällan utan brister vilket givetvis har sin förklaring i det omöjliga att vid en viss tidpunkt reglera alla tänkbara situationer och tolkningar på förhand. Likaså är det oerhört tidskrävande för principalerna att komma överens om varje liten detalj i gemensamt ingångna kontrakt. För att effektivisera och spara kostnader kan dessa därför istället anförtro en agent befogenhet att konkretisera gemensamt accepterade riktlinjer och fylla ut bristfälliga kontrakt.[19]

Slutligen har vi också en tredje funktion, *inititivfunktionen*. I vissa situationer kan principalerna även vilja delegera vissa befogenheter för agenten att ex officio komma med egna förslag som sedermera vidarebefordras till principalerna för överläggning och eventuellt beslut. Anledningen härför är helt enkelt att skapa ett effektivare system och beslutsrutiner för principalerna.[20]

EG-domstolen föregångare, EKSG-domstolen, såg dagens ljus i samband med undertecknandet av kol- och stålfördraget 1951. Tanken på att delegera särskilda funktioner till en oberoende domstol kom emellertid på förslag förhållandevis sent i den europeiska integrationsprocessen. Enligt de minnesanteckningar som Jean Monnet lämnade efter sig så var det den franska delegationen som i oktober 1950

---

[17] Pollack, s. 103.
[18] Pollack, s. 103.
[19] Pollack, s. 104.
[20] Pollack, s. 104.

kom med ett förslaget att inrätta en domstol.[21] Tankar fanns länge på att undvika att delegera några funktioner till en domstol och istället överlämna den kontrollmekanism som domstolen senare kom att få till den politiska processen.[22] Enligt flera källor var det emellertid den tyska delegationen som insisterade på att en domstol skulle upprättas eftersom den ansåg det vara nödvändigt att delegera kontrollfunktioner till ett oberoende organ utanför den politiska processen.[23] Genom Romfördraget 1958 kom domstolens funktionella mandat emellertid att utökas ytterligare och grunden för dagens EG-domstol var därmed lagd.

Om vi nu jämför EG-domstolens funktioner med den tidigare uppräkningen av olika typiska funktioner kan vi konstatera att medlemsstaterna delegerat dels en kontrollfunktion och dels en partiell utfyllnadsfunktion till domstolen. Kontrollfunktionen uttrycks generellt i artikel 220 RF som föreskriver om domstolens funktion att säkerställa att lagen efterlevs vid tillämpningen av fördraget samt mera specifikt i funktionen att pröva mål om fördragsbrott på talan av kommissionen eller medlemsstaterna enligt artikel 226 RF. Vid talan om fördragsbrott har domstolen alltså anförtrotts funktionen att pröva huruvida de olika medlemsstaterna har underlåtit att uppfylla sina respektive skyldigheter enligt fördragen.[24] Det kan härvid vara fråga om att den aktuella medlemsstaten inte implementerat ett direktiv på rätt sätt, att ett nationellt förfarande strider mot någon rättsakt eller att medlemsstaten inte följt en dom av EG-domstolen etc. I egenskap av övervakare har domstolen även kvar sin funktion från EKSG-tiden, dvs. att granska huruvida de rättsakter som antas är giltiga mot bakgrund av andra gemensamt antagna rättsakter.[25] Här är emellertid kontrollfunktionen annorlunda beskaffad eftersom kontrollen i detta fall primärt riktar sig mot agenter som delegerats andra funktioner, exempelvis kommissionen och ECB. Utfyllnadsfunktionen genomsyrar givetvis allt som domstolen företar sig eftersom domstolen oavsett måltyp nödsakas att göra tolkningar av de antagna rättsakterna. Utfyllnadsfunktionen är emellertid explicit uttryckt i artikel 234 RF som ger domstolen befogenhet att tolka de regler som antagits genom att meddela *förhandsavgöranden* till nationella domstolar.[26]

2.2. PREFERENSER

En svårighet med att utröna preferenser inom EG-domstolen är att individuella domarpreferenser inte registreras i rättsfallsprotokollen. EG-domstolen tillämpar ett kollegialt system där avgöranden redovisas i form av det domslut som vann

---

[21] Rasmussen, s. 204.
[22] Rasmussen, s. 204.
[23] Rasmussen, kap 7 (not 18). Jmf. not 2 om att sköta funktioner ”in-house” eller genom ”outsourcing”. Erfarenheterna av det tyska rättssystemet under andra världskriget spelade nog en stor roll för den tyska delegationens ställningstagande.
[24] Artikel 226 RF.
[25] Se artikel 230 RF.
[26] Ett förhandsavgörande är ett enkelt uttryckt ett besked från EG-domstolen till en nationell domstol om hur en EG-rättsakt skall förstås eller tolkas. Förfarandet inleds i den nationella domstolen som vilandeförklarar ett nationellt mål för att inhämta EG-domstolens förhandsavgörande. När förhandsavgörandet är klart skall det ledsaga den nationella domstolen vid avgörandet av det nationella målet där det EG-rättsliga spörsmålet uppkom.

anslutning hos en majoritet av domarna. En eventuell minoritets mening förblir således hemlig. Inom den akademiska litteraturen finner man emellertid knappast någon oenighet kring att EG-domstolen genom tiderna stått för en ganska progressiv integrationssyn i sin verksamhetsutövning. Tallberg skriver t.ex. i sin doktorsavhandling att ”there is near consensus in the literature on European integration that the preferences of the Commission and the Court are best described as highly pro-integrationist. In a broad sense, the supranational institutions seek more Europe.”[27]

Samma mönster framträder om vi konsulterar de verk som författats av f.d. domare i EG-domstolen. *Robert Lecourt*[28] skriver t.ex. kraftfullt om det som EG-domstolen åstadkommit och kallar det en ”juridisk intervention”. I hans mening var denna juridiska intervention nödvändig eftersom alternativet var en ”gemenskapens ruin”.[29] *Pierre Pescatore*[30], en annan omtalad domare i EG-domstolen, var upphovsmannen till det kända uttrycket att domarna de facto haft ”une certaine idée de l'Europe”.[31] I ett annat sammanhang skriver han: ”one intends to say that the rules of community law fit into a complex of general ideas, of purposes, of structures, of powers, of legislative and judicial methods, which make it possible, beyond the letter of the written law, to come to grips with the needs of growth and the requirement of effectiveness”.[32] En annan f.d. domare i EG-domstolen, *Hans Kutscher*[33] har följande att säga om domstolens preferenser och tolkningsteknik: ”The principle of the progressive integration of the member states in order to attain the objectives of the Treaty does not only comprise a political requirement; it amounts rather to a Community legal principle which the Court of Justice has to bear in mind when interpreting Community law. How else should the Court of Justice carry out this function which it has been assigned except by an interpretation…one which is dynamic and teleological?”.[34] Inte bara en konsensus inom den akademiska världen och skrifter från domarna själva intygar om EG-domstolen preferenser härvidlag, vi har även rik halt på primärmaterial i form av rättsfall som ger vittnesmål om integrationsvänliga och progressiva preferenser.[35]

Medlemsstaternas preferenser, i egenskap av principaler och vad avser hur kontrollfunktionen skall fullgöras, är som Tallberg noterar inte lika enkla att fastställa.[36] Utgångspunkten måste emellertid vara att principalerna vill att gemensamt beslutade regler efterlevs. Det är också denna preferens som lett medlemsstaterna att delegera kontrollfunktioner till EG-domstolen. Denna

---

[27] Se Tallberg (1999), s. 80f. och not 141.
[28] Domare och ordförande i EG-domstolen (utsedd av Frankrike). Verksam mellan 1962-67.
[29] Rasmussen, s. 176.
[30] Domare i EG-domstolen (utsedd av Luxemburg). Verksam mellan 1967-85.
[31] Tallberg, s. 81.
[32] Pescatore, s. 107.
[33] Domare och ordförande i EG-domstolen (utsedd av Tyskland). Verksam mellan 1970-80.
[34] Rasmussen, s. 179f.. Lord MacKenzie Stuart, ledamot och ordförande i EG-domstolen mellan 1973-84, bekräftar Kutschers uttalande, se Rasmussen, kapitel 6 (not 155).
[35] Några noterbara exempel är doktrinerna om EG-rättens företräde, direkt effekt, indirekt effekt samt medlemsstaternas skadeståndsskyldighet.
[36] Tallberg (1999), s. 82f.

premiss hålls som sann trots att samtliga medlemsstater inte i alla lägen är lika positivt inställda till samtliga beslut enär, som Tallberg skriver, mellanstatligt beslutsfattande bygger på förväntningen att alla medlemsstater agerar i konformitet med vad som beslutats. En annan preferens är att tillförsäkra ett skydd för den nationella suveräniteten. De flesta medlemsstater ser nationell suveränitet som ett positivt värde som trots integrationssträvanden måste beskyddas. Slutligen är medlemsstaterna var för sig intresserade av att minska de kostnader som är förenade med att anpassa de nationella ekonomiska, politiska och administrativa strukturerna till gemensamt beslutade regler. En anpassning till gemensamt beslutade regler medför ofta betydande kostnader genom att implementeringsåtgärderna är krångliga, tidskrävande och komplexa.[37] Denna preferens kan manifestera sig flera sätt, men vanligast torde vara någon form av icke-konformitet.

Medlemsstaterna bär alltså på tre stycken preferenser samtidigt och de kan variera mellan medlemsstat och medlemsstat, policyområde och policyområde och från tid till tid. Viktigt att notera är att de tre olika preferenserna har sina tyngdpunkter riktade mot olika delar av beslutsprocessen. Medan preferensen att gemensamt beslutade regler efterlevs har företräde i ett initialt skede torde de två andra preferenserna primärt manifestera sig i ett senare skede, dvs. efter att beslut har fattats. Både intresset av att värna om den nationella suveräniteten och att minimera kostnader i samband med efterlevnad är preferenser som torde framträda när efterlevnadskontroller utförs. Vilken preferens som medlemsstaterna har i det enskilda fallet kommer dock att få utläsas i samband med varje fall.

2.3 DISTRIBUTIONEN AV INFORMATION

Föreligger det då någon informationsasymmetri mellan EG-domstolen och medlemsstaterna? Det omedelbara svaret på frågan är att det i princip inte existerar någon snedfördelning av informationen mellan EG-domstolen och medlemsstaterna. Förhållandet utmärks istället snarast av en oerhörd transparens där domstolens beslutsfattande redovisas klart och tydligt i offentliga rättsfallsprotokoll.[38] Många gånger är det medlemsstaterna som antingen direkt eller indirekt står som svarande i mål framför domstolen vilket omintet gör ett asymmetriskt förhållande.[39] Att avståndet mellan principal och agent är kort i detta avseende är intimt förknippat med domstolens funktionella mandat, dvs. dess kontroll- och utfyllnadsfunktioner.

---

[37] Tallberg (1999), s. 84.
[38] Se Rättsfallssamling från Europeiska gemenskapernas domstol och förstainstansrätt.
[39] Vid förhandsavgöranden handlar det ofta om huruvida nationell lagstiftning strider mot EG-rätten och vid fördragsbrottstalan är det medlemsstaterna som är svarande i målet.

2.4 MEDLEMSSTATERNAS KONTROLLMEKANISMER

P-A teori stipulerar att principalen kan åtgärda det handlingsutrymme för avvikande beteende som divergerande preferenser och informationsasymmetri skapar genom att upprätta *kontrollmekanismer* gentemot agenten.[40] Kontrollmekanismer är emellertid kostsamma vilket medför att kontrollmekanismernas omfattning hela tiden är betingade av de förväntade vinsterna jämfört med de förväntade kostnaderna. Inom P-A teorin brukar man skilja på två former av kontrollmekanismer: *övervakning* och *sanktioner*. Övervakningsmekanismerna är avsedda att minska det informationsasymmetriska förhållandet mellan principalen och agenten medan sanktioner är riktade mot agentens motiv genom incitament av olika slag.[41]

När det gäller EG-domstolen är det givetvis så att om medlemsstaterna skulle rikta omfattande övervakningsmekanismer mot den så skulle det förfela institutionens funktionella mandat. Den till EG-domstolen delegerade funktionen var som nämndes innan att fullgöra dels en kontrollfunktion och dels en utfyllningsfunktion såsom en oberoende judiciell institution. Det ligger därmed i det funktionella mandatet att några omfattande kontrollmekanismer i form av övervakningar i princip är uteslutet. Den typ av övervakning som kan komma ifråga härvid är endast s.k. *observationsbaserad* övervakning där principalerna endast övervakar på distans, dvs. de har inte i strikt mening någon möjlighet att förhindra domstolen från att fastställa en dom av visst innehåll.[42] Däremot så kan medlemsstaterna övervaka domstolen genom att observera domstolen i arbete, lämna skriftliga observationer och intervenera i mål för att sända signaler om dess preferenser till domstolen. Till saken här också att medlemsstaterna svårligen kan anse sig vara i behov av några omfattande övervakningsmekanismer enär det informationsasymmetriska förhållandet som konstaterats tidigare i princip är obetydligt i de flesta fall.

När det gäller sanktioner så finns det emellertid lite större möjlighet för medlemsstaterna att påverka EG-domstolen medelst kontrollmekanismer. De sanktionsmöjligheter som kan riktas mot domstolen är i princip fyra stycken.[43] För det första kan medlemsstaterna besluta om att *minska budgeten* för domstolen. Detta alternativ är emellertid inte särskilt trovärdigt eftersom medlemsstaterna behöver en fungerande domstol och domstolen är redan är under hård ekonomisk press. Budgetnedskärningar är inte en sanktion som är riktad mot problemet direkt enär sanktionen påverkar domstolens verksamhet i sin helhet. Ytterligare minskningar av budgeten skulle förmodligen endast skapa ytterligare kostnader för principalerna genom att skapa en växande arbetsbörda som omöjliggör för domstolen att fullgöra sina delegerade funktioner.

En andra sanktion är att genom *ny lagstiftning* ändra på domstolens rättspraxis. Detta alternativ är normalt inte heller särskilt trovärdigt eftersom domstolen är

---

[40] Tallberg (1999), s. 88f. och Tallberg (2000), s. 846.
[41] Kan vara både positiva incitament (belöning) och negativa incitament (sanktioner).
[42] Tallberg (1999), s. 93.
[43] Tallberg (1999), s. 95ff.

medveten om de formidabla kostnader som är förknippade med detta alternativ. Om den rättspraxis som principalerna vill ändra är baserad på sekundärrätt[44] krävs ofta minst en kvalificerad majoritet i ministerrådet och om den aktuella lagstiftningen är baserad på primärrätten[45] så måste en fördragsändring till. Sanktionen måste således föregås av enorma insatser som både är komplexa och tidsödande vilket medför höga kostnader för principalerna. Domstolen är medveten om dessa kostnader varför detta alternativ i likhet med budgetalternativet normalt inte är särskilt trovärdigt.

Ett tredje sanktion är att *förändra domstolens funktionella mandat*. Precis som med föregående sanktion är detta alternativ normalt också mindre trovärdigt. Fritz Scharpf exemplifierar detta väl när han skriver om s.k. ”joint-decision traps” där EU:s beslutsregler skapar en situation där enstaka medlemsstater kan blockera förändringar som eftersträvas av stora majoriteter.[46]

Slutligen har principalerna också möjligheten att antingen *uni- eller multilateralt vägra följa domstolens domar och beslut*. Det unilaterala alternativet är a priori betydligt trovärdigare än de alternativ som behandlats tidigare eftersom det är en sanktion som medlemsstaten beslutar om på egen hand. Samtidigt är sanktionen också ett alternativ som kan visa sig vara väldigt kostsamt för medlemsstaten vilket gör sanktionen mindre trovärdig trots allt. En unilateral sanktion i form av en vägran att följa domstolens dom riktar sig endast mot ett enskilt beslut och har därför aldrig potential att bli riktigt kostsamt för domstolen. Endast på en ackumulerad nivå när en vägran att följa domstolens domar sker upprepade gånger börjar denna sanktion att bli riktigt kostsam för domstolen. Samtidigt kan sanktionen vara betydligt kostsam för en medlemsstat enär en vägran att följa domstolens dom i själva verket är en form av överträdelse av de gemensamma spelregler, något som tillkännager en viss inställning till de övriga medlemsstaterna. En *multilateral vägran* att följa en domstols dom är en form av konkludent handlade där medlemsstaterna i något slags outtalat samförstånd kommit överens om att inte rätta sig efter en dom. Denna sanktion torde vara betydligt trovärdigare sett ur domstolens perspektiv än flera av de andra eftersom den endast kräver någon form av informellt samtycke.

En eller flera medlemsstater kan vägra att rätta sig efter domstolens domar på flera sätt. Ett sätt är att göra en ”kameleont” tolkning av den avkunnade domen, den svenska regeringens tolkning av EG-domstolens dom avseende systembolagsmonopolet är ett sådant exempel. Ett annat sätt är att ”lossas som det regnar”, den franska regeringens agerande i anslutning till vissa avkunnade domar på 70-talet utgör ett bra exempel härpå.

---

[44] Med sekundärrätt avses all EG-rättslig lagstiftning utom fördragen.
[45] Med primärrätten avses fördragen.
[46] Scharpf, s. 240.

2.5 HYPOTESER

Syftet med den P-A modell som redogjorts för har varit att generera ett antal hypoteser om EG-domstolens beslutsfattande som sedermera kommer att prövas i nästkommande kapitel. Samtliga hypoteser utgår följaktligen från de byggstenar i form av preferenser, distribution av information, sanktioner etc. som jag redogjort för ovan. Härvid har alla hypoteser om EG-domstolens beslutsfattande härletts deduktivt utifrån modellens byggstenar. Följaktligen har samtliga hypoteser som presenteras nedan för det första sin förklaring i det faktum att principalerna och agenterna har divergerande preferenser om hur kontrollfunktionen som har delegerats till agenten skall fullgöras. Medan EG-domstolen ofta har en integrationspositiv syn på sina funktioner intar medlemsstaterna ofta den motsatta ståndpunkten. Medlemsstaternas synsätt baseras på andra preferenser där man vill värna den nationella suveräniteten och undvika omfattande kostnader i form av anpassningar till det gemensamt beslutade vilket ofta medför en integrationsnegativ tolkning av sina förpliktelser.

Nyckeln till att förstå EG-domstolens möjlighet att fullfölja sina egna preferenser ligger enligt P-A modellen i att förstå principalernas kontrollmekanismer. Vissa kanske härvid invänder att jag tidigare konstaterat att det inte ligger något asymmetriskt förhållande, vilket i så fall torde medföra att EG-domstolen inte har någon *möjlighet* att fullfölja egna preferenser. När vi menar att det informationsasymmetriska förhållandet mellan principalen och agenten ger agenten möjlighet till ett avvikande beteende menar vi normalt att det asymmetriska förhållandet ger agenten ett visst skydd under vilket denne kan fullfölja en egen agenda utan någon större risk för omfattande kostnader i form av sanktioner. Detta sätt att betrakta det informationsasymmetriska förhållandet förutsätter att principalen verkligen dels har några sanktioner som kan användas gentemot agenten, och dels att dessa är trovärdiga. Avsaknaden av dessa typer av kontrollmekanismer skapar en situation där agenten kan agera utifrån sina egna preferenser trots att det i strikt mening inte föreligger något asymmetriskt informationsförhållande mellan principalen och agenten. Som konstaterat ovan så är det i förevarande fall således irrelevant att principalen och agenten har tillgång till ungefär samma information enär agenten är mycket väl medveten om vilka bristfälliga och icke trovärdiga sanktionsmekanismer principalen förfogar över.

Om vi kort erinrar oss om de sanktionsmöjligheter som medlemsstaterna förfogar över kom vi fram till att endast en sanktion, unilateral vägran att följa domstolens avgörande, befanns vara någorlunda trovärdig på ett generellt plan. De övriga sanktionsmedlen var normalt antingen väldigt kostsamma eller direkt olämpliga som sanktionsmedel, något som domstolen givetvis är medveten om.

Situationen kommer emellertid i ett annat ljus om principalerna skulle ge trovärdiga signaler till domstolen om ett överhängande sanktionshot för det fallet att domstolen dömer ”fel”. Detta är något som enligt P-A modellen skulle kunna inträffa när principalerna bedömer att vinsterna med ett sådant förfarande överväger kostnaderna med detsamma Ju tydligare sanktionshotet framstår ju högre bör domstolen värdera kostnaderna förenade med att döma efter egna preferenser. Det centrala är härvid hur domstolen uppfattar situationen, hur den

upplever sannolikheten för sanktionsinträdet. Låt oss nu övergå till att granska de härledda hypoteserna.

2.5.1 HYPOTES (1)

Hypotes 1 - När EG-domstolen inte kan urskilja något särskilt sanktionshot eller det annorledes inte framstår som trovärdigt kommer vi inte att se någon nämnvärd särbehandling av medlemsstaterna samt domar i linje med domstolens egna preferenser

Den första hypotesen bygger på antagandet att domstolen inte har något incitament att vara mottaglig för medlemsstaternas divergerande preferenser när domstolen bedömer att det inte finns någon riktig risk förenat med att döma efter egna preferenser. Detta resonemang leder till att vi i dessa situationer bör se att domstolen inte särbehandlar enstaka medlemsstater utan stöd av andra stater. Enstaka medlemsstater torde inte bedömas som något trovärdigt sanktionshot även om unilateral vägran givetvis alltid är en tänkbar sanktion i alla situationer där domstolen går emot en ensam medlemsstat. Problemet är bara att det inte är möjligt för domstolen att särskilja vilka hot som är trovärdiga från dem som inte är det i dessa fall, dvs. domstolen har inte någon möjlighet att uppskatta sannolikheten för sanktionens inträde. Av den anledningen bör vi i enlighet med P-A modellen inte se någon större skillnad i behandlingen av enstaka medlemsstater enär hotbilden framstår som lika trovärdig i samtliga fall.

2.5.2 HYPOTES (2-3)

Hypotes 2 - När EG-domstolen kan urskilja ett sanktionshot kommer domstolen att vara mer lyhörd för medlemsstaternas preferenser

Hypotes 3 - Desto trovärdigare sanktionshotet framstår desto sannolikare att domstolen är lyhörd för medlemsstaternas preferenser

Den andra hypotesen härleds ur det faktum att när sanktionshotet blir tydligare kommer kostnaderna för att fullfölja egna preferenser att öka. Eftersom domstolen i dessa situationer är medveten om att ett domslut i fel riktning är sannolikare att resultera i sanktioner än i andra fall skapas ett incitament för att vara mera lyhörd för sina principalers preferenser.

Den tredje hypotesen emanerar från antagandet att desto fler medlemsstater som stödjer en viss utgång eller tolkning i ett mål som är upptaget för prövning, desto trovärdigare borde sanktionshotet upplevas för det fallet att domstolen inte dömer som medlemsstaterna vill. Som en konsekvens av detta borde EG-domstolen, tendera att vara mera vaksam för medlemsstaternas preferenser desto trovärdigare sanktionshotet blir. Vilken typ av sanktion som kan bli aktuell är naturligtvis omöjligt att stipulera på förhand och följaktligen omöjlig för domstolen att bedöma. Det är dock tillräckligt att konstatera att flera sanktioner som redovisats för blir trovärdigare. Min bedömning är att valet av sanktion härvid spelar en underordnad roll, signaler om ett trovärdigt sanktionshot för det fallet att

domstolen dömer emot medlemsstaterna borde ge domstolen ett visst incitament att ta hänsyn till sina principalers preferenser. En variant av den andra hypotesen är att kontrollera inte bara för *antalet* medlemsstater för ett visst utfall utan även *vem* som är för ett visst utfall. Spelar det någon roll om det Frankrike, Tyskland och Storbritannien eller om det är Sverige, Österrike och Finland som aktivt signalerar om ett visst utfall? Enligt P-A modellen borde principalsammansättningens kvalité ha inverkan på domstolens beslutsprocess eftersom det ger en ännu starkare signal om trovärdigheten bakom sanktionshotet. Fler mäktiga medlemsstater betyder ett större inflytande när sanktioner skall beslutas om inom den politiska beslutsprocessen. Sammanfattningsvis är hypotesen konstruerad för att kontrollera både för *kvaliteten och kvantiteten.* Har det, som modellen postulerar, någon betydelse *vem (kvalitet)* det är som stödjer en viss utgång och har det någon betydelse *hur många (kvantitet)* som stödjer en viss utgång.

2.6 OPERATIONALISERINGAR

Innan vi fortsätter till nästa kapitel måste jag emellertid först redogöra för hur jag gått tillväga för att tilldela de teoretiska begreppen operationella indikatorer samt hur jag resonerat kring termerna validitet och reliabilitet i anslutning till de olika indikatorerna.

2.6.1 PREFERENSER

Hur skall vi för det första mäta EG-domstolens preferenser? I enlighet med vad som sagts ovan om EG-domstolens integrationspositiva preferenser kan vi med viss tillförsikt utgå från att domstolens preferenser i normalfallet ligger i linje med kommissionens preferenser. I samtliga fall som undersöks antas därför att domstolen a priori har en preferens att döma för fördragsbrott. I mål om fördragsbrott där medlemsstaten nekar till brott (se under medlemsstaternas preferenser) är det normalt fråga om olika tolkningar av den relevanta rättsakten. Läsaren erinras om att de fall som når EG-domstolen är väldigt få till antalet jämfört med samtliga fall som drivs av kommissionen avseende fördragsbrott. I de allra flesta fall avslutas ärendena innan de når så långt som till EG-domstolen.[47] De fall som avdöms och där medlemsstaten nekar till fördragsbrott handlar därför normalt om reella intressekonflikter. Kommissionen står härvid normalt för en integrationspositiv preferens som kräver att fler åtaganden utförs av den aktuella medlemsstaten medan medlemsstaten får anses företräda en integrationsnegativ tolkning som kräver mindre åtaganden.

Hur skall vi då mäta medlemsstaternas preferenser? Medlemsstaternas preferenser i de enskilda fallet mäts genom att jag har kodat en variabel som benämnt ”inställning”. Variabeln ”inställning” har kodats utifrån de avgränsningsregler

[47] Se 1.5 Bakgrundsinformation och kommissionens årsrapport om kontrollen av gemenskapsrättens tillämpning på www.ec.europa.eu.

som finns nedtecknade i kodboken och kan inta två värden, fördragsbrott föreligger respektive fördragsbrott föreligger helt eller delvis ej.

2.6.2 TROVÄRDIGA RESPEKTIVE ICKE TROVÄRDIGA SANKTIONSHOT

Vilka operationella indikatorer kan anlitas för att mäta sanktioners trovärdighet rent praktiskt? I förevarande arbete har jag låtit koda två stycken variabler som skall mäta sanktionshotets trovärdighet. För det första har jag skapar en variabel som jag valt att benämna ”net-ms”. Variabeln ”net-ms” registrerar hur många medlemsstater som aktivt intervenerat[48] i målet och variabelvärdet har räknats ut genom att jag har subtraherat antalet medlemsstater som stödjer ståndpunkten att fördragsbrott ej föreligger med dem som stödjer ståndpunkten att fördragsbrott föreligger. Skillnaden häremellan utgör alltså det värde som till delas variabeln, det s.k. variabelvärdet. Denna variabel är tänkt att mäta det som jag ovan kallat kvantitet, dvs. hur många medlemsstater, efter avdrag, som aktivt går in och stödjer medlemsstatens talan.

Den andra variabeln som jag låtit koda för att mäta sanktioners trovärdighet är en variabel som jag valt att benämna ”röst-ms”. Variabeln ”röst-ms” registrerar hur många röster i ministerrådet som de intervenerande medlemsstaterna har sammanlagt. Eftersom uppsatsens material omfattar åren 1953-2000 vet vi att röstkonstellation i ministerrådet förändrats en hel del under denna tidsperiod. För att ta hänsyn till dessa förändringar i variabeln har jag därför konsulterat samtliga relevanta fördrag för att fastställa hur röstkonstellationen har förändrats under dessa knappt 50 år. Variabelns värde uttrycks som antalet procent av det totala antalet röster i ministerrådet vid tidpunkten för EG-domstolens avgörande. Denna variabel är tänkt att mäta det som jag ovan kallat kvalitet, dvs. om vem som stödjer medlemsstatens talan spelar roll.

2.6.3 VALIDITET OCH RELIABILITET

Esaiasson m.fl. definierar *resultatvaliditet*, frånvaro av osystematiska och systematiska fel i arbetet, som en funktion av *begreppsvaliditet* och *reliabilitet*. Med begreppsvaliditet avses överensstämmelse mellan teoretisk definition och operationell indikator och med reliabilitet avses avsaknad av slumpmässiga eller osystematiska fel.[49]

I vilken mån uppfyller då mina operationella indikatorer dessa kriterier? Om vi börjar med resonera kring reliabiliteten så är det givetvis svårt att uttala sig om det finns slumpmässiga fel i kodningen. Jag har dock försökt minimera riskerna

---

[48] Att intervenera i målet innebär att en medlemsstat som inte är part i målet aktivt går in i målet och signalerar ett stöd för antingen kommissionens ståndpunkt (att fördragsbrott föreligger) eller för medlemsstatens ståndpunkt (att fördragsbrott ej föreligger). Intervenienten har endast möjlighet att stödja kommissionen eller medlemsstaten, den kan inte lägga sig mittemellan så att säga.
[49] Esaiasson, s. 61.

genom att företa vissa säkerhetsåtgärder. En första säkerhetsåtgärd har varit att programmera excelbladet att inte godta vissa värden i vissa celler. Jag har även försökt minimera riskerna genom att trycka ut tydliga kodblad med tydliga och enkla avdelningar. Slutligen har jag även försökt minimera riskerna genom att i efterhand slumpmässigt kontrollera för 10 procent av de cirka 1700 analysenheter som kodats.
Om vi går vidare och kontrollerar den s.k. begreppsvaliditeten så är frågan hur väl mina teoretiska definitioner stämmer överens med de mätinstrument som valts. Om vi börjar med att granska de operationella indikatorerna för trovärdiga respektive icke trovärdiga sanktionshot finner jag att dessa indikatorer egentligen är de enda tänkbara indikatorerna i sammanhanget. Vi skall här komma ihåg att vi vill ha reda på hot om sanktioner, dvs. signaler om sanktioner innan dom har avkunnats. I vilken mån är då dessa indikatorer också *lämpliga* för att mäta hot om sanktioner? Jag skulle vilja påstå att det finns en god koppling här emellan. Hot om sanktioner borde rimligtvis uppfattas som mer överhängande desto fler och ju inflytelserikare medlemsstater som skickar signaler till domstolen. Men, är antalet medlemsstater verkligen en bra indikator på ett överhängande sanktionshot? Om det är tre medlemsstater och samtliga är småstater, bör domstolen verkligen tolka detta som ett hot om sanktioner om den inte dömer som de vill? Jag skulle vilja påstå att så är fallet. Vad domstolen inte vet i dessa lägen är hur de stater som inte intervenerat i målet ställer sig till det hela. Det enda domstolen vet är att det finns flera stater som signalerar om ett visst utfall, den kan inte utesluta att andra stater, som av varierande skäl inte intervenerat, inte också stödjer dessa stater. För domstolen gäller det i dessa situationer att tänka på hur sannolikt det är, givet att tre stater redan uttryckt en preferens för en viss tolkning, att andra stater håller med om denna tolkning. Kan dessa tre stater övertyga andra stater om att denna tolkning är att föredra? Håller flera av de övriga staterna kanske latent med om denna tolkning? Detta är frågor som domstolen måste ta ställning till och kontemplera. I vilket fall som helst borde sanktionshotet bli betydligt trovärdigare i dessa situationer än det är om endast en ensam medlemsstat står mot kommissionen.

Vad gäller begreppsvaliditeten för medlemsstaternas preferenser behöver nog inte särskilt mycket nämnas. Genom att kontrollera för medlemsstatens inställning, vilket inte är förenat med några större subjektiva värderingar, kan vi enkelt få fram var medlemsstatens preferenser ligger i det enskilda fallet. Här bör således föreligga en god begreppsvaliditet.

När det gäller begreppsvaliditeten för EG-domstolens preferenser bör dock några förtydliganden göras. Tanken är här att domstolens tolkningspreferenser normalt borde ligga i linje med kommissionens tolkningspreferenser. Ett starkare och mer integrerat Europa kräver normalt en tolkning av medlemsstaternas förpliktelser som ställer omfattande krav på nationell adaptering till det gemensamt beslutade.

KAPITEL III

- ANALYS MED HYPOTESPRÖVNING -

3.1 ALLMÄNT

Under tidsperioden 1953-2000 anhängiggjorde kommissionen totalt 1638 mål om fördragsbrott vid EG-domstolen. Av dessa 1638 mål om fördragsbrott behandlades endast 964 av EG-domstolen, öriga 674 mål återkallades av kommissionen innan de blivit föremål för prövning.[50]

Diagram 1. Behandling. Procent / Behandling.

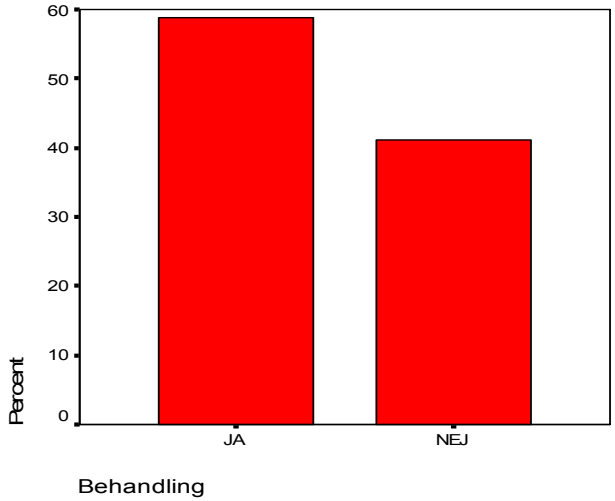

Som *diagram 2* visar har antalet anhängiggjorda mål om fördragsbrott vid EG-domstolen ökat drastiskt under tidsperioden. Från några få mål om året i början av 60-talet till uppemot tvåhundra om året i slutet av 90-talet. En av förklaringarna ligger givetvis i det faktum att det Europeiska samarbetet har intensifierats på flera sätt under årens lopp. Fler gemensamma rättsakter betyder fler tänkbara möjligheter att begå överträdelser och fler medlemsstater betyder fler tänkbara stater som kan begå dessa överträdelser.

Diagram 2. Förändringar under tidsperioden1953-2000. Antal/År.

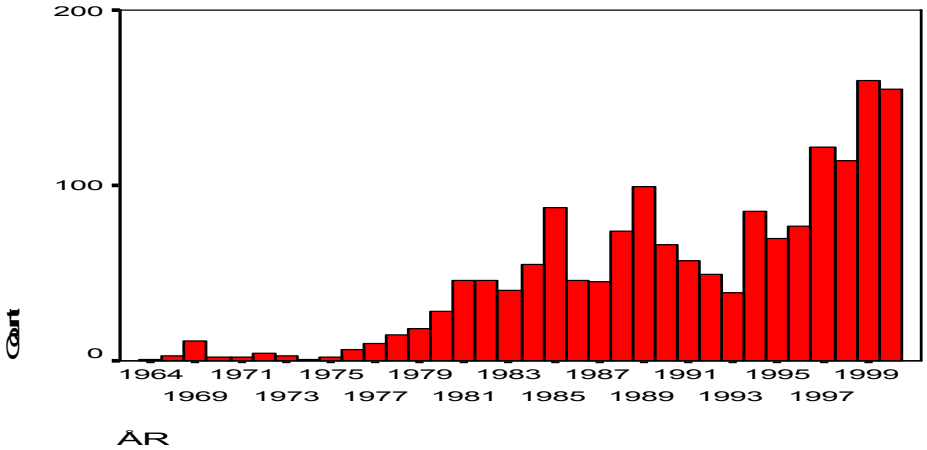

Vad för typ av fördragsbrott har då varit vanligast under åren? Diagram 3 ger ett entydigt besked: medlemsstaternas fördragsbrott består till övervägande del av överträdelser av direktiv. Dessa mål motsvarar ungefär 50 procent av samtliga fall.

Diagram 3. Typ av överträdelse. Procent/Brott[51]

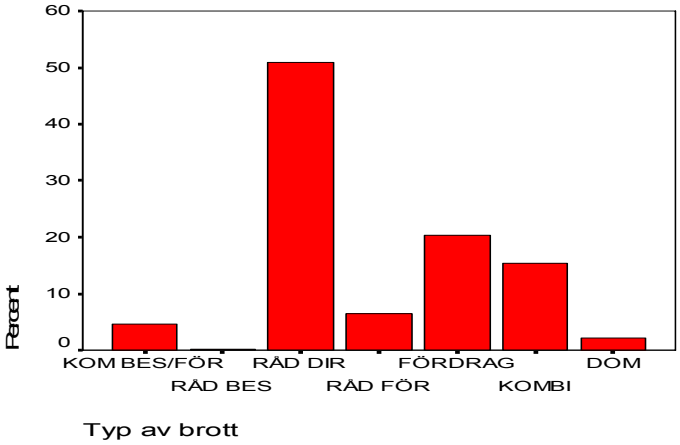

Under tidsperioden har målen om fördragsbrott berört ett antal olika policyområden. Oavsett om det handlar om en överträdelse av direktiv, förordning eller fördragen etc. så sker den påstådda överträdelsen också inom något sakområde. Samtliga mål som blivit föremål för prövning har därför också klassificerats enligt kodboken till ett huvudsakligt policy- eller sakområde.[52]

Diagram 4. Policyområden. Procent/Sektor.

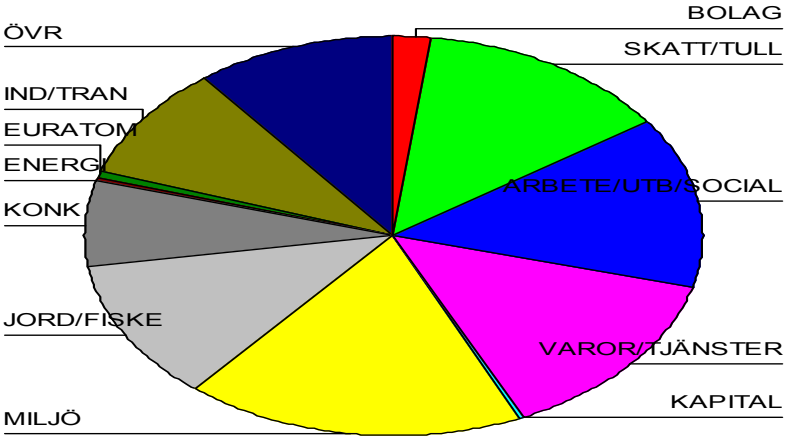

[50] När en talan om fördragsbrott återkallas betyder det vanligtvis att medlemsstaten har accepterat kommissionens tolkning av dess förpliktelser.
[51] Förklaringar till figur 3. Kom bes / för = Kommissionens beslut eller förordning. Råd bes = Rådets beslut. Råd Dir = Rådets direktiv, Råd för = Rådets förordning. Fördrag = Något av fördragen direkt. Kombi = flera olika rättsakter. Dom = EG-domstolens dom.
[52] Se kodboken (bilaga 1) för att granska hur avgränsningarna mellan de olika policyområdena har skett.

Diagram 5 visar i vilken omfattning medlemsstaterna har varit föremål för prövning om fördragsbrott i EG-domstolen under tidsperioden. Italien ligger sämst till med 249 mål som blivit avdömda av EG-domstolen. För svenskt vidkommande har det sett betydligt positivare ut, men läsaren bör vara uppmärksam på att de inte är rättvist att jämföra rakt av. De olika staterna har som bekant inträtt i EG/EU vid olika tidpunkter.

Diagram 5. Mål per medlemsstat. Antal/Medlemsstat.

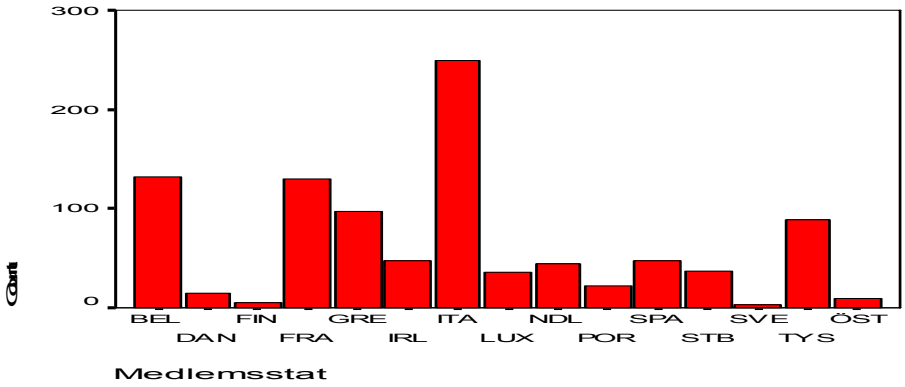

Innan vi fortsätter till hypotesprövningen kan det vara intressant att granska hur många mål som EG-domstolen dömer till medlemsstatens respektive kommissionens fördel. För att få en överskådlig bild av detta har jag kodat ihop tre variabler till en och redovisar i diagram 6 endast fördragsbrott respektive helt eller delvis fördragsbrott. Som figuren visar är det oerhört svårt att vinna mot kommissionen i mål om fördragsbrott. Endast i 20 procent av fallen lyckas medlemsstaten övertyga EG-domstolen om att kommissionen i alla fall delvis har fel. Jag vill här erinra läsaren om att medlemsstaten i samtliga fall i tabellen bestridit kommissionens talan av någon anledning.

Diagram 6. Resultat. Procent/Dom.

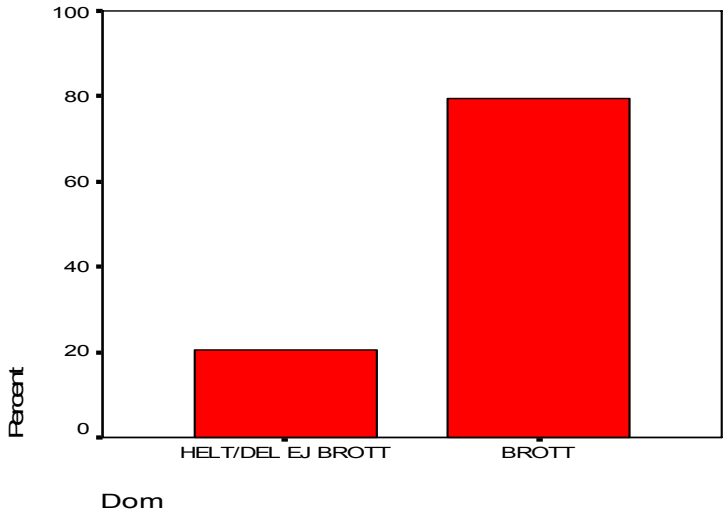

Låt oss nu efter denna generella beskrivning av materialets resultat övergå till att kontrollera vilka specifika resultat vi får när vi prövar de två hypoteser som genererades i det föregående kapitlet.

3.2 HYPOTESPRÖVNING (1)

Behandlar EG-domstolen medlemsstaterna olika när de står utan stöd av några andra medlemsstater, dvs. i normalfallet? Enligt P-A modellen skall vi inte finna några egentliga skillnader härvid. För att få en rättvis bild av hur domstolen behandlar medlemsstaterna så måste vi först och främst ta bort de fall där medlemsstaten erkänner sitt fördragsbrott. Av de 964 fall som inte återkallats plockar vi därför bort 284 mål och har 680 rättfall kvar. Eftersom vi också endast vill ha de rättsfall där medlemsstaten inte har stöd av någon annan medlemsstat får vi också ta bort de målen, kvar blir 621 rättsfall. Tabell 1 visar utfallet per medlemsstat i procent och antal.

Tabell 1. Medlemsstater och utfall.

		CHI-2	Dom HELT/DEL EJ BROTT	BROTT	Totalt
Medlemsstat	BEL	0,13	16	52	68
			23,5 %	76,5 %	100,0 %
	DAN	0,19	4	9	13
			30,8 %	69,2 %	100,0 %
	FIN	0	1	3	4
			25 %	75 %	100,0 %
	FRA	0,47	26	65	91
			28,6 %	71,4 %	100,0 %
	GRE	0,01	19	54	73
			26 %	74 %	100,0 %
	IRL	0,11	6	15	21
			28,6 %	71,4 %	100,0 %
	ITA	0,13	37	116	153
			24,2 %	75,8 %	100,0 %
	LUX	1,68	2	15	17
			11,8 %	88,2 %	100,0 %
	NDL	1,91	10	17	27
			37 %	63 %	100,0 %
	POR	1,23	6	10	16
			37,5 %	62,5 %	100,0 %
	SPA	1,46	6	30	36
			16,7 %	83,3 %	100,0 %
	STB	0,48	9	20	29
			31 %	69 %	100,0%
	SVE	0,33	0	1	1
			0 %	100 %	100,0 %
	TYS	0,5	15	54	69
			21,7 %	78,3 %	100,0 %
	ÖST	0,1	1	2	3
			33,3 %	66,7 %	100,0 %
Totalt			158	463	621
Kritiskt värde	P=.05	5,992	25,4 %	74,6 %	100,0 %

Det är intressant att notera hur ganska exakt samtliga medlemsstater följer samma mönster. Nästan samtliga medlemsstater får ungefär samma behandling med cirka 65-75 procent fällande domar emot sig. Grafiskt kan vi åskådliggöra mönstret tydligare genom diagram 7.

Diagram 7. Resultat grafiskt. Procent/dom.

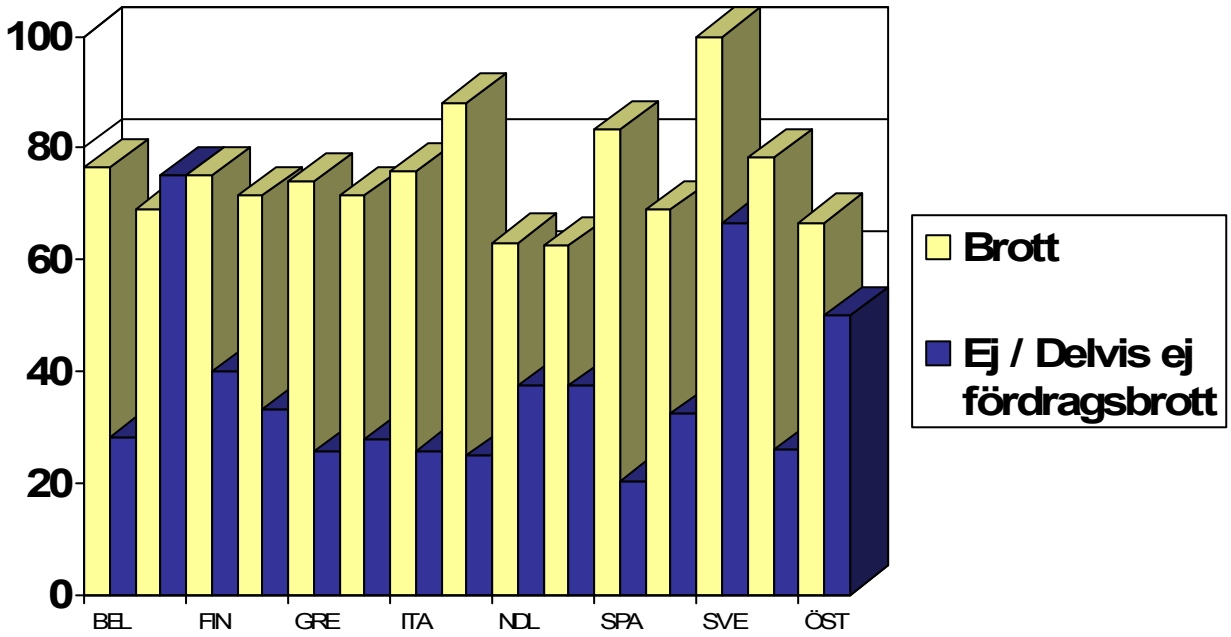

Att Sverige avviker så drastiskt från mönstret har sin förklaring i att Sverige endast har ett fall med i den avgränsade populationen. Således har detta enda fall avgjort hela statistiken för Sveriges del. I övrigt kan vi se att varje medlemsstat har oerhört låga chi-2 värden, ingen medlemsstat är i närheten att nå över det s.k. kritiska värdet. Det finns således inget stöd för att EG-domstolen skulle behandla enskilda medlemsstater utan stöd olika, dvs. särbehandla något eller några stater a priori. Hypotesen som vi ställde upp om att EG-domstolen inte har något incitament att särbehandla verkar således inte kunna falsifieras. Innan vi går vidare kanske det dock kan vara värt att gruppera de olika medlemsstaterna för att se om det kan ge ett utslag som avviker från det mönster vi nu har betraktat. Av denna anledning har jag först grupperat medlemsstaterna utifrån deras inbördes styrkeförhållande. I en grupp, stormakter, har jag placerat Frankrike, Storbritannien, Tyskland och Italien och i den andra gruppen har jag placerat övriga medlemsstater. Diagram 8 ger vid en sådan gruppering följande resultat.

Diagram 8. Gruppering stormakter och övriga.

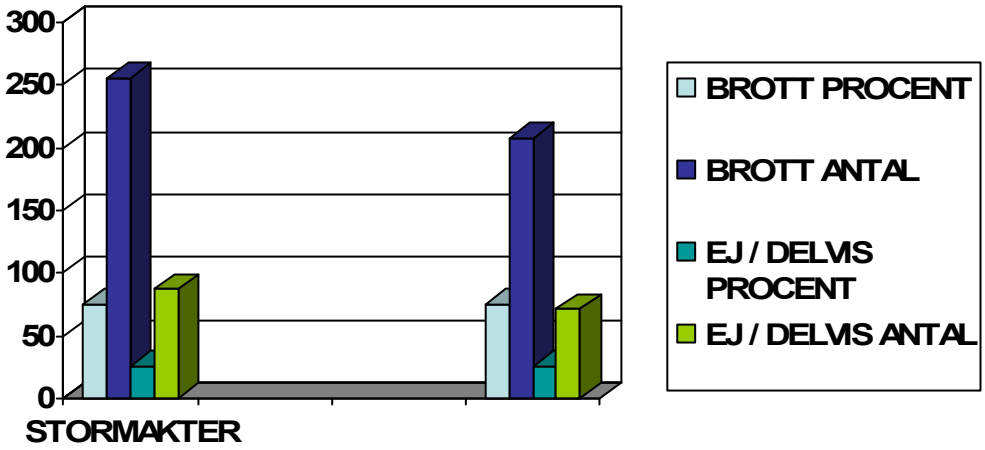

Som figuren visar finns det procentuellt ingen skillnad mellan de två olika grupperna. Stormakter och småstater behandlas på exakt samma sätt av EG-domstolen i dessa fallen. Resultatet stärker den hypotes som föremål för prövning enär resultatet är vad som kunde förväntas både om vi grupperar på förevarande sätt eller om vi väljer att inte gruppera dem. Slutligen har jag dock även valt att gruppera medlemsstaterna utifrån deras respektive inträde i EG/EU. Den första gruppen har jag valt att beteckna EU52 och består av de sex ursprungliga medlemsstaterna[53] och den andra gruppen som består av övriga medlemsstater har fått det passande namnet övriga. Tanken bakom denna gruppering är att de ursprungliga staterna p.g.a. av deras medverkan vid domstolens tillkomst möjligtvis har ett annat typ av förhållande med domstolen än övriga medlemsstater har. Detta förhållande kan tänkas ge utslag vid en gruppering på så sätt nu beskrivit. Låt oss undersöka saken. Diagram 9 visar resultaten när vi grupperat medlemsstaterna efter inträde i EG/EU.

Diagram 9. Gruppering EU52 och övriga.

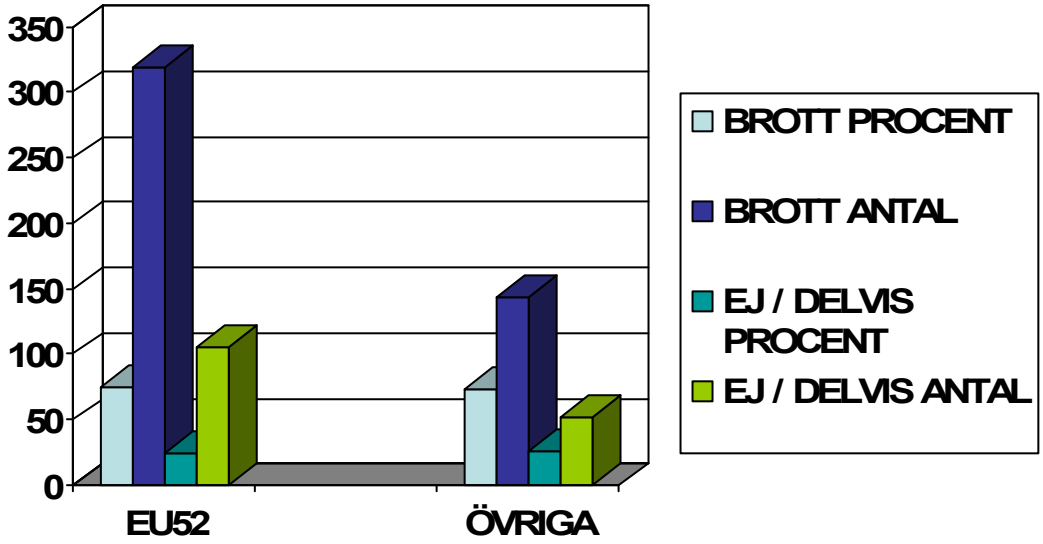

Även när vi grupperar medlemsstaterna på detta vis ser vi att det i princip inte finns någon skillnad mellan medlemsstaterna. Resultaten ger vid handen att det faktiskt är de ursprungliga medlemsstaterna som fälls mest i dessa mål, om än marginellt. Alla medlemsstater vinner i genomsnitt 25,4 procent av fallen och förlorar de resterande. Denna bild förändras som redovisats heller inte om vi väljer att gruppera de olika medlemsstaterna på olika sätt. Sammantaget får vi i en bild där medlemsstaterna inte särbehandlas vad gäller mål om fördragsbrott och där EG-domstolen i nästan 8 fall av 10 dömer till kommissionens fördel helt och hållet.

[53] Frankrike, Tyskland, Italien, Luxemburg, Belgien och Nederländerna.

3.3 HYPOTESPRÖVNING (2-3)

För att kontrollera huruvida det finns något samband mellan trovärdigt hot om sanktionsinträde och EG-domstolens behandling av talan om fördragsbrott har jag som nämnts innan skapat två stycken variabler som skall mäta detta. Den första är en variabel som mäter antalet medlemsstater till stöd för den medlemsstat som är svarande i målet. Totalt har det funnits 59 mål där det funnits en majoritet till stöd för den svarande medlemsstaten. Diagram 10 nedan visar resultatet av denna mätning.

Diagram 10. Medlemsstater med respektive utan stöd.

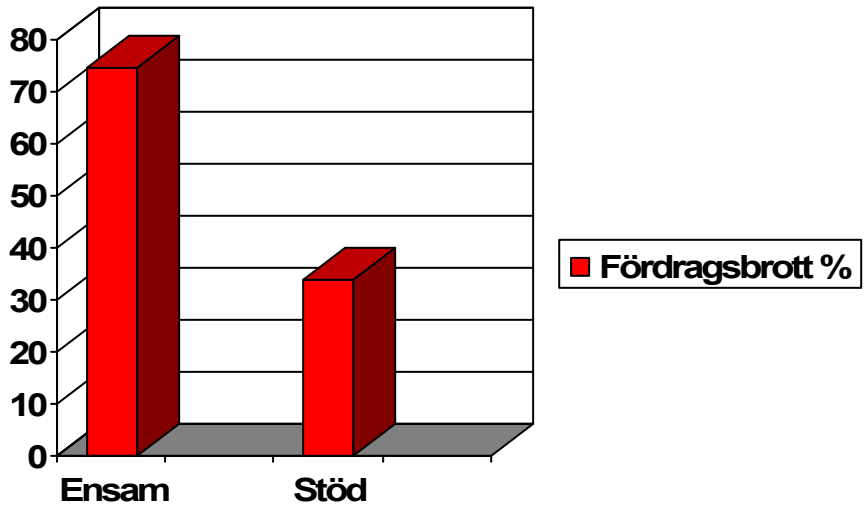

Vi kan se att medlemsstaterna vinner helt eller delvis betydligt oftare när de har stöd av andra medlemsstaterna i målet. Tidigare konstaterade vi att en medlemsstat förlorar i 74,6 procent av fallen när den står ensam mot kommissionen. När den har stöd förändras bilden betydligt och medlemsstaten förlorar nu i endast 33,9 procent av fallen. I de fall som medlemsstaten stöds av andra ökar dess vinstchanser dramatiskt. För alla mål gäller att medlemsstaten helt eller delvis vunnit i 66,1 procent av fallen, vilket är ett betydligt högre genomsnitt än vad som gäller den population där medlemsstaten stått ensam mot kommissionen, dvs. 25,4 %. Vid ett chi-2 på 52,03 då det kritiska värdet är 9,211 vid p= .01 måste således nollhypotesen, att antalet medlemsstater till stöd för en svarande medlemsstat inte har någon inverkan, förkastas.

Låt oss nu gå vidare till arbetets tredje och sista hypotes som stipulerar att desto trovärdigare hotet om sanktionsinträde framstår desto mer kommer domstolen att följa medlemsstaternas preferenser. Resultatet är ganska slående. När den svarande medlemsstaten har stötts av en eller två medlemsstater har medlemsstaten helt eller delvis vunnit i 60,4 procent av målen. När den svarande medlemsstaten har stötts av tre eller fyra medlemsstater har medlemsstaten helt eller delvis vunnit i 87,5 % respektive 100 % av fallen. Vi ser således ett mönster där vinstprocenten genomsnittligt stiger med cirka 20 procentenheter för varje ytterligare stöd som medlemsstaten får av andra stater.

Diagram 11. Stöd utifrån antal.

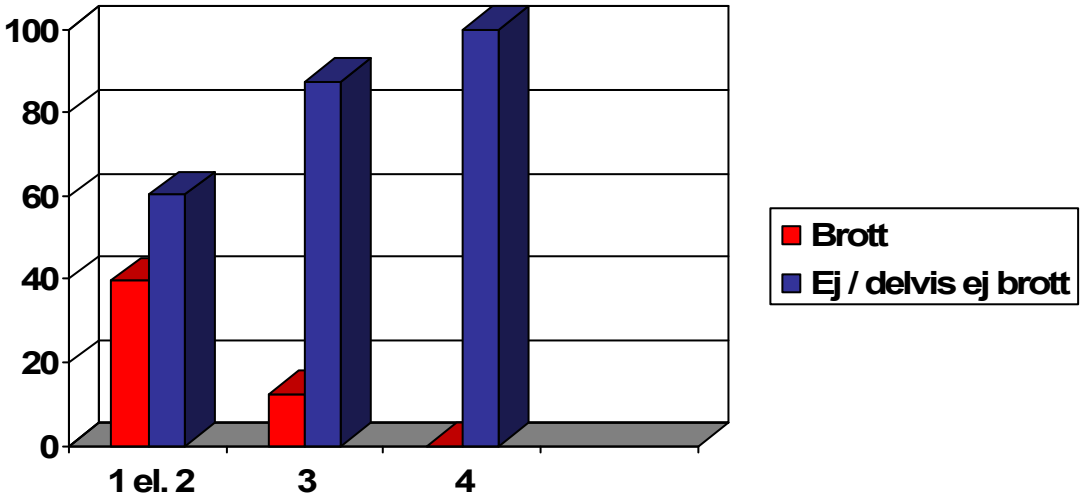

Den andra variabeln som jag kodat är avsedd att användas för att kontrollera huruvida EG-domstolen tar hänsyn till hur inflytelserika medlemsstaterna är gemensamt. Tanken är som sagts härvid att desto mer inflytelserika koalitioner som aktivt signalerar om en viss utgång desto mer torde domstolen döma i enlighet härmed. I figur 8 kan vi se resultatet av röstvariabeln. När den svarande medlemsstaten stöds av andra medlemsstater och där de tillsammans har 25 % eller mer av samtliga röster i ministerrådet vinner den svarande medlemsstaten helt eller delvis i 87,5 % av fallen. Motsvarande andel för röstmängder under 25 % är som figuren visar 58,9 %, det finns här alltså en skillnad på 28,6 procent. Vissa skulle här kanske invända att 25 procent inte utgör något trovärdigt hot om sanktioner då det inte räcker särskilt långt vid beslutfattandet i den politiska beslutsprocessen. Det som bortses ifrån vid en sådan argumentation är dock att EG-domstolen inte känner till hur övriga medlemsstater ställer sig. Det enda som domstolen vet är att den svarande medlemsstaten a priori har minst ¼ av samtliga röster i ministerrådet, vilket så betraktat nog får anses vara ganska mycket.

Diagram 12. Stöd utifrån röster.

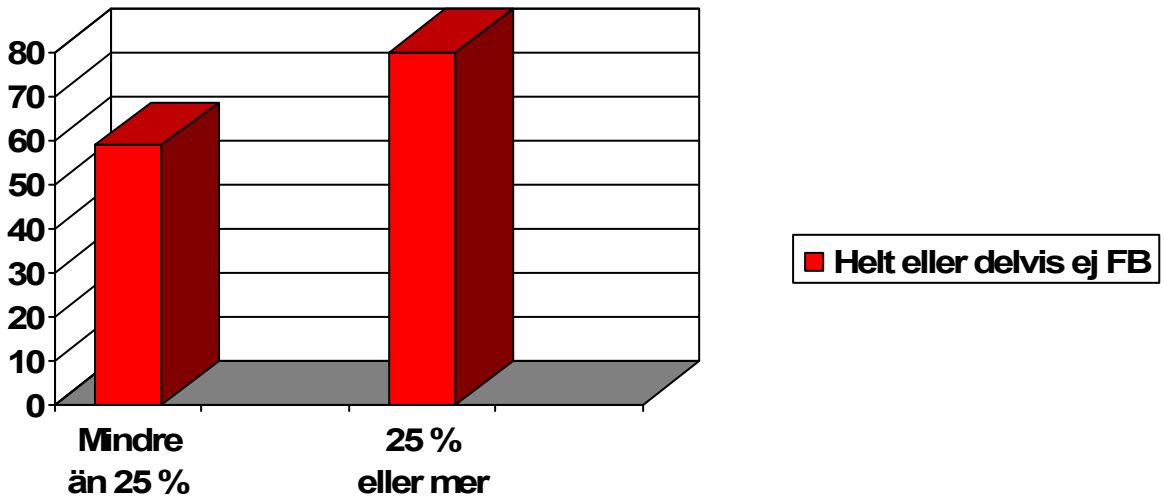

Innan vi dock kan dra någon säker slutsats om att det verkligen spelar någon roll så måste det dock kontrolleras för att antal intervenienter och hög röstandel inte

sammanfaller. Det ligger ju nära till hands att anta att de fallen med flera stödjande medlemsstater ackumulerat också har fler röster. Av denna anledning har jag därför kontrollerat samtliga av de fall där det finns en majoritet av två medlemsstater och granskat hur den genomsnittliga procenten skiljer sig åt mellan de fall där brott förelåg och där brott helt eller delvis ej ansågs föreligga. Resultaten visar att det inte är någon nämnvärd skillnad mellan de två grupperna. De fall av ”2: or” där brott ansågs föreligga hade medlemsstaterna i genomsnitt 19,9 procent av rösterna i ministerrådet och i de fall där brott helt eller delvis ej anses föreligga hade medlemsstaterna i genomsnitt 20,2 av rösterna i ministerrådet. Det kan således inte konstateras att inflytande definierat som röster i ministerrådet har någon inverkan på EG-domstolens behandling av rättsfallen.

KAPITEL IV

- SLUTKOMMENTAR -

4.1 ALLMÄNT

Hur oberoende är egentligen EG-domstolen vid fullgörandet av sin kontrollfunktion inom EG? Bryr den sig om huruvida en majoritet av medlemsstaterna aktivt signalerar om att de föredrar en viss utgång i ett mål eller inte? Agerar den med skygglappar för ögonen eller sneglar den åt både vänster och höger för att sondera terrängen?

Med dessa meningar inledde jag förevarande uppsats och svaren på dessa frågor är att EG-domstolens oberoende utifrån ett P-A perspektiv måste förstås mot bakgrund av principalernas och agentens divergerande preferenser i allmänhet och principalernas kontrollmekanismer i synnerhet. När sanktionshotet är överhängande bör agenten vara betydligt mer lyhörd för sina principalers signaler om förväntat utfall än de fall där de inte framstår som trovärdiga eller överhängande. Utifrån denna hyfsat enkla modell har tre hypoteser med bäring på domstolens oberoende och beslutsfattande formulerats. Den empiriska prövningen av hypoteserna har skett mot 50 år av rättsfall av typen fördragsbrottstalan och resultaten är intressanta. Den första hypotesen om likabehandling och en preferens för att döma till förmån för kommissionen visar sig stämma förvånansvärt bra med vad som kunde förväntas utifrån modellen. Det finns inget stöd alls för att domstolen skulle särbehandla medlemsstater utan stöd på något sätt. Modellen förväntade ett sådant resultat enär domstolen i dessa fall p.g.a. bristande incitament inte har någon anledning att behandla dem olika. I dessa fall bör domstolen tendera att följa andra preferenser än medlemsstatens varför vi som en effekt av detta bör se en likabehandling i dessa fall.

Den andra och tredje hypotesen gav även positiva resultat. Det finns ett stöd för hypotesen att ett trovärdigare sanktionshot förändrar domstolens beteende i dessa mål. Det är en stor skillnad på de fall där den svarande medlemsstaten får stöd och de fall där de står ensamma. Resultatet vad avser den tredje hypotesen visade sig också till övervägande del vara goda. Medan det finns gott stöd för att domstolen är mer lyhörd för medlemsstaternas preferenser desto trovärdigare sanktionshotet framstår, finns det emellertid inget stöd för att domstolen är så pass kalkylerande att den tar hänsyn till hur inflytelserika medlemsstaterna är i de enskilda fallen. Tanken från min sida har väl i och för sig aldrig varit att domstolen de facto sitter och räknar på det sätt som jag nu gjort, tanken var mer att domstolen intuitivt upplever ett starkare hot i dessa fall. Sammantaget är det oerhört intressant att notera vilken stor skillnad det är på de fall där den svarande medlemsstaten har ett positivt stöd av de andra medlemsstaterna. Vinstchansen ökar dramatiskt vilket enligt prövningen inte kan anses vara en slump. Den population som omfattar de fall där den svarande medlemsstaten har ett positivt stöd av andra medlemsstater är inte några enstaka, utan består av ungefär 9 procent av samtliga fall där den svarande medlemsstaten nekar till fördragsbrott.

Skulle man inte kunna tänka sig att dessa fall är speciella på något sätt då, att det är detta som föranlett andra medlemsstater att intervenera i målen? För att kontrollera för denna möjlighet har jag därför utfört en extra granskning av dessa cirka 60 fall i efterhand. Jag har härvid inte lyckats identifiera något särskilt mönster som särskiljer dessa fall från de övriga förutom just att flera

medlemsstater har intervenerat i dem. Fallens sakområde har varierat, svarandens identitet har varierat, grunden för talan har varierat.

En annan invändning skulle kunna vara att kommissionens talan i dessa fall varit betydligt svagare formulerad än i de andra fallen. För egen del uppfattar jag en sådan tolkning som långsökt. Vi skall härvid komma ihåg att kommissionens talan är slutet på en lång process av kommunikation med den svarande medlemsstaten. Endast väldigt få fall anhängiggörs av kommissionen efter att processen har haft sin gång vilket föranleder slutsatsen att samtliga fall där medlemsstaten nekar till fördragsbrott handlar om reella tolkningskonflikter. Att kommissionen av någon händelse tolkar medlemsstaternas förpliktelser på ett felaktigt sätt när flera medlemsstater intervenerar förefaller därmed vara ett synnerligen otroligt sammanträffande.

En annan fråga som bör behandlas i detta sammanhang är om dessa resultat kan generaliseras till även andra områden? I denna studie har som bekant endast en måltyp granskats, men kan resultatet generaliseras på så vis att slutsatserna är giltiga för EG-domstolens verksamhet i stort? En rimlig slutsats är att detta i viss mån är möjligt. Ett problem med andra måltyper är att sanktionshotet inte borde framstå som lika framträdande för domstolen. I dessa fall är det inte medlemsstaterna som är svarande i målen och det existerar här vanligtvis större informationsasymmetri mellan principalerna och agenten. Detta förhållande borde skapa större utrymme för domstolen att följa sina egna preferenser och således minde lyhörd för medlemsstaternas preferenser. Samtidigt har medlemsstaterna även här möjlighet att ge uttryck för sina preferenser, vilket torde medföra att samma logik även till viss del gäller i dessa situationer. Andra mål är dock lite annorlunda beskaffade på så vis att domstolen här fullgör mer än en kontrollfunktion. Utfyllnadsfunktionen är exempelvis den primära funktionen som fullgörs när mål om förhandsavgöranden behandlas. Detta medför att vi måste omvärdera den modell som formulerats i kapitel 2 för att ta hänsyn till detta faktum.

Även om en enkel P-A modell inte kan förse oss med hela sanningen ger den oss ett intressant perspektiv på EG-domstolen. Vi betraktar här domstolen som en agent som är strategisk och som måste sondera den omgivande terrängen. När vi även finner stöd i den empiriska verkligheten för ett sådant betraktelsesätt kan vi med visst fog åtminstone börja ställa frågan – *how much has law got to do with it?*

KÄLLFÖRTECKNING

Caldeira, Gregory & Gibson, James (1998): Changes in the Legitimacy of the European Court of Justice: A Post-Maastricht Analysis. *British Journal of Political Science* 28:63-91.

Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena (2005): *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Garrett, Geoffrey (1995): The Politics of Legal Integration in the European Union. *International Organization* 49:171-181.

Garrett, Geoffrey, Keleman, Daniel & Schultz, Heiner (1998): The European Court of Justice, National Governments and Legal Integration. *International Organization* 52:149-176.

Gely, Rafael & Spiller, Pablo (1992): Congressional Control or Judicial Independence – The Determinants of U.S. Supreme Court Labor-Relations, 1949-1988. *Rand Journal of Economics* 23:463-492.

Körner, Svante & Wahlgren, Lars (2000): *Statistisk dataanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Pescatore, Pierre (1975): *The Law of Integration*. Haag: Kluwer Law International.

Pollack, Mark (1997): Delegation, Agency, and Agenda Setting in the European Community. *International Organization*, vol. 51, nr. 1, s. 99-134.

Rasmussen, Hjalte (1986): *On Law and Policy in the European Court of Justice*. Dordrecht: Martinus Nijhoff Publishers.

Ross, Stephen (1973): The Economic Theory of Agency – The Principal's Problem. *The American Economic Review* 65:134-139.

Scharpf, Fritz (1988): The joint-decision trap: Lessons from German federalism and European integration. *Public Administration* 66:239-278.

Segal, Jeffrey (1997): Separation-of-Powers Games in the Positive Theory of Congress and Courts. *American Political Science Review* 91:25-44.

Tallberg, Jonas (1999): *Making States Comply – The European Commission, The European Court of Justice and the Enforcement of the Internal Market*. Lund: Studentlitteratur.

Tallberg, Jonas (2000): The Anatomy of Autonomy: An Institutional Account of Variation in Supranational Influence. *Journal of Common Market Studies* 38:843-64.

Tallberg, Jonas (2002): Delegation to Supranational Institutions - Why, How, and with What consequences? *West European Politics* 25:23-46.

Ward, Hugh (2002): Rational Choice. I Marsh, David & Stoker, Gerry (red): *Theory and Methods in Political Science*. New York: Palgrave Macmillan.

Internetkällor

EG-domstolens hemsida [senast besökt den 1/5-06]:
www.curia.eu.int

BILAGA 1

KODBOK - KOMMISSIONENS TALAN OM FÖRDRAGSBROTT 1953-2000

Variabel (A): Målnummer

Anger målets nummer i enlighet med EG-domstolens beteckning.

Variabel (B): År

Anger året då målet anhängiggjordes vid EG-domstolen i enlighet med EG-domstolens noteringar.

Variabel (C): Kärande

Anger vem som är kärande i målet, i förevarande studie kommer detta alltid vara EG-kommissionen, **1**.

Variabel (D): Behandling

Anger om målet upptogs till prövning av domstolen. Kodningen sker på följande sätt:

1= Talan upptogs till prövning av domstolen
2= Talan återkallades

Variabel (E): Svarande

Anger vem som är svarande i målet. Anger i förevarande fall vilken medlemsstat som kommissionens
talan riktar sig emot. Kodningen sker enligt följande:

Medlemsstat	Kod
Belgien	1
Danmark	2
Finland	3
Frankrike	4

Grekland	5
Irland	6
Italien	7
Luxemburg	8
Nederländerna	9
Portugal	10
Spanien	11
Storbritannien	12
Sverige	13
Tyskland	14
Österrike	15

Variabel (F): Brott

Fördragsbrottet består i:

1= Nationell lagstiftning/förfarande står i strid med kommissionens beslut
2= Nationell lagstiftning/förfarande står i strid med rådets beslut
3= Ett eller flera direktiv har ej införlivats/införlivats för sent/nationell lagstiftning eller förfarande står i strid med ett eller flera direktiv / information uteblivit
5= Nationell lagstiftning/förfarande står i strid med en eller flera förordningar
6= Nationell lagstiftning/förfarande står i strid med fördragen
7= Nationell lagstiftning/förfarande står i strid med rättsakter av flera typer
9= Medlemsstaten har ej följt en dom meddelad av domstolen

Variabel (G): Policyområde

Anger vilket rättsområde som målet berör.

1= Bolag (inkl. etableringsrätt)
2= Direkt skatt, moms och tullavgifter
3= Arbete och social politik
4= Fri rörlighet för varor och tjänster
5= Fri rörlighet för kapital

6= Miljö
7= Jordbruk och fiske
8= Konkurrens
9= Energi
10= Euratom
11= Industri och Transport
14= Övrigt

Variabel (H): Svarandens Inställning

Anger hur svaranden ställer sig till kommissionens talan om fördragsbrott. Kodningen sker enligt följande:

1= Talan om fördragsbrott skall ogillas/avvisas
3= Talan om fördragsbrott skall bifallas

Inrangeringsregler för svarandens inställning:

Om statens inställning inte går att utläsa så utgår jag ifrån att staten vill att talan skall ogillas, dvs. kategori 1. I fall där staten medger i och för sig men menar att detta kan rättfärdigas skall hänföras till kategori 3. Om staten **explicit** medger talan eller använder olika ursäkter eller hänvisar till interna implementeringsproblem eller nationella hinder så skall inställningen hänföras till kategori 3, dvs. detta tolkas som ett uttryck för att talan skall bifallas. Om staten explicit ger uttryck för att talan skall avvisas så hänförs inställningen till kategori 1.

Variabel (I-P): Intervention #1-5

Anger om det finns någon annan medlemsstat som intervenerat i målet samt, i förekommande fall, vilken inställning denna medlemsstat har till kommissionens talan. Kodningen sker enligt följande:

Intervenient	Inställning	Kod
Belgien	Stödjer medlemsstaten	101
Belgien	Stödjer kommissionen	103
Danmark	Stödjer medlemsstaten	201
Danmark	Stödjer kommissionen	203
Finland	Stödjer medlemsstaten	301
Finland	Stödjer kommissionen	303
Frankrike	Stödjer medlemsstaten	401
Frankrike	Stödjer kommissionen	403
Grekland	Stödjer medlemsstaten	501
Grekland	Stödjer kommissionen	503
Irland	Stödjer medlemsstaten	601
Irland	Stödjer kommissionen	603
Italien	Stödjer medlemsstaten	701
Italien	Stödjer kommissionen	703
Luxemburg	Stödjer medlemsstaten	801
Luxemburg	Stödjer kommissionen	803
Nederländerna	Stödjer medlemsstaten	901
Nederländerna	Stödjer kommissionen	903
Portugal	Stödjer medlemsstaten	1001
Portugal	Stödjer kommissionen	1003
Spanien	Stödjer medlemsstaten	1101
Spanien	Stödjer kommissionen	1103
Storbritannien	Stödjer medlemsstaten	1201
Storbritannien	Stödjer kommissionen	1203
Sverige	Stödjer medlemsstaten	1301
Sverige	Stödjer kommissionen	1303
Tyskland	Stödjer medlemsstaten	1401
Tyskland	Stödjer kommissionen	1403
Österrike	Stödjer medlemsstaten	1501
Österrike	Stödjer kommissionen	1503

Variabel (Q): Net-MS

Anger nettoeffekten av samtliga aktuella medlemsstaters inställningar till kommissionens talan. Om exempelvis 3 intervenienter menar att fördragsbrott föreligger och 3 intervenienter menar att fördragsbrott inte föreligger blir nettoeffekten 0. Variabelns värde bestäms såldes genom formeln: medlemsstater som menar att det ej föreligger fördragsbrott minus medlemsstater som menar att det föreligger fördragsbrott.

Variabel (R): Dom

Anger EG-domstolens slutliga dom i målet. Kodningen sker enligt följande:

1= Talan om fördragsbrott ogillades/avvisades
2= Talan om fördragsbrott ogillades/avvisades delvis
3= Talan om fördragsbrott bifölls

Variabel (S): Generaladvokaten Inställning

1= Talan om fördragsbrott bör ogillas/avvisas
2= Talan om fördragsbrott bör ogillas/avvisas delvis
3= Talan om fördragsbrott bör bifallas

Inrangeringsregler:

Om domstolen dömer helt till medlemsstatens fördel (utan reservationer) så skall detta hänföras till kategori 3. Om domstolen ogillar och/eller avvisar målet i sin helhet så skall detta hänföras till kategori 1. Om domstolen ogillar och/ eller avvisar målet på vissa punkter men bifaller talan på vissa så skall det hänföras till kategori 2.

Variabel (T) Röster-MS

Variabelvärdet bestäms genom att beräkna medlemsstaternas röstmängd i förhållande till det totala antalet röster i ministerrådet. Beräknas endast vid en majoritet för medlemsstaten, dvs. då variabeln net-ms är minst 1.